

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

Щодо виконання Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Закарпатській області річного плану діяльності на 2023 рік у II - му кварталі

ЗМІСТ:

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами.

[1.1] Підвищення рівня правової свідомості, правової культури та правової освіченості людей.

[1.2] Мотивація та стимулювання людей до вирішення правових проблем у правовий спосіб, зокрема за допомогою механізмів системи надання безоплатної правової допомоги.

[1.3] Забезпечення вирішення проблем людей у правовий спосіб за допомогою існуючих та розвитку нових механізмів

[1.4] Розвиток на базі системи БЦД механізмів, спрямованих на недопущення порушень прав людини, яка знаходиться у контакті чи конфлікті із законом(в адміністративному та кримінальному процесі)

Розділ II. Результативні показники діяльності.

РОЗДІЛ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетними напрямками

[1.1] Підвищення рівня правової свідомості, правової культури та правової освіченості людей

З нагоди відзначення Міжнародного дня захисту дітей фахівці центрів та бюро правової допомоги на Закарпатті провели низку правопросвітницьких заходів для учнівської молоді.

Фахівці Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області та Ужгородського місцевого центру з надання БВПД взяли участь у науково-практичному семінарі на тему: «Правовий захист дітей, потерпілих від війни: міжнародні стандарти та національні гарантії», який відбувся на юридичному факультеті Ужгородського національного університету. Серед учасників заходу -

декан юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ», д.ю.н., професор Ярослав Лазур, головний учений секретар Національної академії правових наук України, член-кореспондент НАПрН України, д.ю.н., професор Євген Гетьман, начальник відділу

захисту інтересів дітей та протидії насильству Закарпатської обласної прокуратури Денис Тетеніч, представники Приймальні Української гельсінської спілки у м. Ужгород, Регіонального представництва Уповноваженого Верховної ради України з прав людини та ін.

[1.2] Мотивація та стимулювання людей до вирішення правових проблем у правовий спосіб, зокрема за допомогою механізмів системи надання безоплатної правової допомоги

У межах виїзного моніторингу Перечинського та Великоберезнянського бюро правової допомоги **26 квітня** керівники Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області та Ужгородського місцевого центру з надання БВПД провели робочі зустрічі з керівництвом Великоберезнянської ОТГ

- за участі першого заступника голови ОТГ Івана Мицьо, а також з головою Дубриницько-Малоберезнянської ОТГ - Любов'ю Лавер. Обговорено актуальні питання взаємодії місцевої влади зі структурними підрозділами системи БПД, зокрема що стосується покращення доступу до БПД місцевих мешканців, внутрішніх переселенців, військовослужбовців та членів їхніх родин. У рамках виїзду фахівці провели правопросвітницький захід для працівників ОТГ та місцевих мешканців, під час якого інформували про «Право на БПД в Україні».

[1.3] Забезпечення вирішення проблем людей у правовий спосіб за допомогою існуючих та розвитку нових механізмів

31 травня представники системи БПД на Закарпатті та Регіонального представництва УВКБ ООН провели робочу зустріч з питань взаємодії структур та забезпечення реалізації права на захист та доступ до правової допомоги біженців, шукачів притулку, осіб без громадянства та під ризиком безгромадянства.

Сторони поінформували про результати роботи щодо надання правової допомоги цим категоріям осіб та виокремили питання, які потребують детальнішого обговорення та врегулювання, а також домовилися про проведення спільних заходів. Зокрема, йшлося про створення

спільних консультаційних пунктів для осіб без громадянства.

Також учасники обговорили перспективні напрямки співпраці на II-ге півріччя 2023 року, зокрема проведення міжвідомчих робочих нарад, тренінгів для працівників та адвокатів системи БПД з метою обміну досвідом надання правової допомоги певним категоріям громадян.

Представники системи БПД на Закарпатті - директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець та заступник директора Лариса Фучко - взяли участь у презентації вже третього в області проекту «Custody Records», який реалізували на базі оновленого районного управління поліції у м Хуст.

Ініціатива спрямована на покращення стандартів захисту прав затриманих шляхом запровадження електронної фіксації інформації про всі дії щодо осіб, які перебувають під контролем поліції з моменту фактичного затримання і поміщення до слідчого ізолятора або звільнення з-під варти. Також проект передбачає обов'язкове проведення інтерв'ю затриманої особи та поліцейського, який здійснив затримання.

Складовими «Custody Records» є:

- зонування приміщень підрозділу поліції;
- система відеонагляду 24/7;
- електронна база обліку всіх дій щодо затриманих (ІІ «Custody Records»);
- інспектор з дотримання прав людини;
- дистанційний зовнішній контроль (доступ до електронної бази та відеоспостереження).

2 травня в Ужгороді відбулася робоча нарада з керівниками районних військових адміністрацій, фахівцями у сфері пошуку зниклих, Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги та ін.

"Кожен випадок, з яким звертаються рідні безвісти зниклих захисників, є індивідуальним та потребує окремого підходу до вирішення", - наголосив Петро Добромільський, заступник голови Закарпатської ОДА під час зустрічі .

Родини зниклих безвісти військовослужбовців повинні знати, як їм діяти, куди звернутися для отримання необхідної інформації та як оформити відповідне грошове забезпечення.

Соціальні гарантії й комплексна допомога сьогодні ефективні і вкрай потрібні людям, котрі не мають втратити надію. Тому усі відповідальні структури повинні діяти злагоджено та не забувати, що будь-які неправильні дії чи кроки можуть лише нашкодити.

Директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець зустрівся з керівником Андрієм Крючковим та представниками регіонального Офісу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Закарпатській області.

За результатами зустрічі визначено першочергові кроки спільної роботи за

напрямами надання правової допомоги та дотримання прав, щодо:

- членів сімей військових і цивільних осіб, які зникли безвісти за особливих обставин;
- внутрішньо переміщених осіб, а також військовослужбовців, які проходять військову службу;
- дотримання прав людини органами, які здійснюють адміністративно-юрисдикційну діяльність, досудового розслідування військовою службою правопорядку, РТЦК та СП.

[1.4] Розвиток на базі системи БПД механізмів, спрямованих на недопущення порушень прав людини, яка знаходиться у контакті чи конфлікті із законом(в адміністративному та кримінальному процесі)

З метою успішної реалізації Пілотного проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення», фахівці Регіональних центрів з надання БВПД регулярно проводять робочі зустрічі, обмінюються позитивним досвідом та напрацюваннями, а також обговорюють актуальні робочі питання.

12 квітня у робочій зустрічі на тему: "Забезпечення ефективної реалізації пілотного проєкту "Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення». Досвід регіонів", в режимі онлайн взяли участь фахівці Івано-Франківської, Закарпатської, Львівської, Рівненської та Тернопільської областей.

Модератор заходу, заступниця директора Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області та координаторка проєкту Лариса Фучко поінформувала, що цього року відзначається рекордно низька кількість справ з відновного правосуддя для неповнолітніх. З п'яти регіонів, які взяли участь у нараді лише у трьох є такі справи: Івано-Франківщина – 2,

Тернопіль та Рівне по одній. На Закарпатті та на Львівщині у 2023 році не було жодної справи.

Однією з проблем в процесі реалізації пілотного проєкту в умовах воєнного стану стало те, що значна кількість неповнолітніх втратила право на участь у Програмі через застосування іншого підходу до кваліфікування злочинів. Зокрема, найбільш поширене кримінальне правопорушення серед учасників Програми відновлення «Крадіжка» нині кваліфікується за ч.4 ст.185 ККУ та, відповідно, вважається тяжким злочином. А це позбавляє неповнолітнього підозрюваного можливості брати участь у Програмі.

Стримуючим фактором є і очікування нової редакції «Програми відновного правосуддя для неповнолітніх...», яка наразі перебуває на розгляді в Офісі Генпрокурора.

У межах заходу фахівці обговорили питання, що виникають при виконанні доручень по медіації та Порядок взаємодії Регіональних центрів та уповноважених органів з питань пробації, прокуратури та ін. Зокрема, заступник директора Регіонального центру з надання БВПД в Івано-Франківській області Володимир Ковальчук зазначив, що: "реалізація Програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення, на Івано-Франківщині проводиться у тісній співпраці з відділом захисту інтересів дітей та протидії насильству обласної прокуратури, службою пробації, ювенальним поліцейським ГУНП в області. У 2023 році на Прикарпатті налічується 2 кейси: з яких один - успішний, другий - на стадії реалізації, наразі триває медіація».

«У Тернополі також налагоджена ефективна співпраця з обласною прокуратурою, яка в щоденному режимі моніторить всі кримінальні провадження щодо неповнолітніх, внесені в ЄРДР з метою якомога швидше розпочати комунікацію з усіма суб'єктами та залучити дитину, яка вчинила кримінальне правопорушення до участі у Програмі" - відмітив Віталій Сольський, начальник відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації її надавачів Регіонального центру з надання БВПД у Тернопільській області.

Для успішної реалізації Програми необхідна наявність сертифікованих медіаторів. «Багато медіаторів Львівщини вже є у реєстрі за результатами першого конкурсу. Очікуємо, що після завершення цього річного конкурсу, прийом документів на який триває до 16 квітня, їх стане більше», - наголосила заступниця директора Регіонального центру з надання БВПД у Львівській області Віра Іськович.

"Конфлікт-менеджмент " - під такою назвою в Ужгороді відбувся тренінг для фахівців системи БПД та адвокатів, які залучаються до надання безоплатної вторинної правової допомоги на Закарпатті. Нові знання щодо врегулювання чи недопущення конфліктів, без сумніву, стануть в нагоді учасникам тренінгу в їхній професійній діяльності, комунікації з клієнтами та повсякденному житті.

У теоретичній частині заходу фаховий тренер-психолог Міжнародної організації з міграції ООН Оксана Круцюк ознайомила присутніх з поняттям конфлікту,

ознаками, видами, стратегією його вирішення тощо. Зокрема, зазначила, що повне усунення конфліктів призводить до застою; наше завдання - перетворення деструктивних конфліктів у конструктивні.

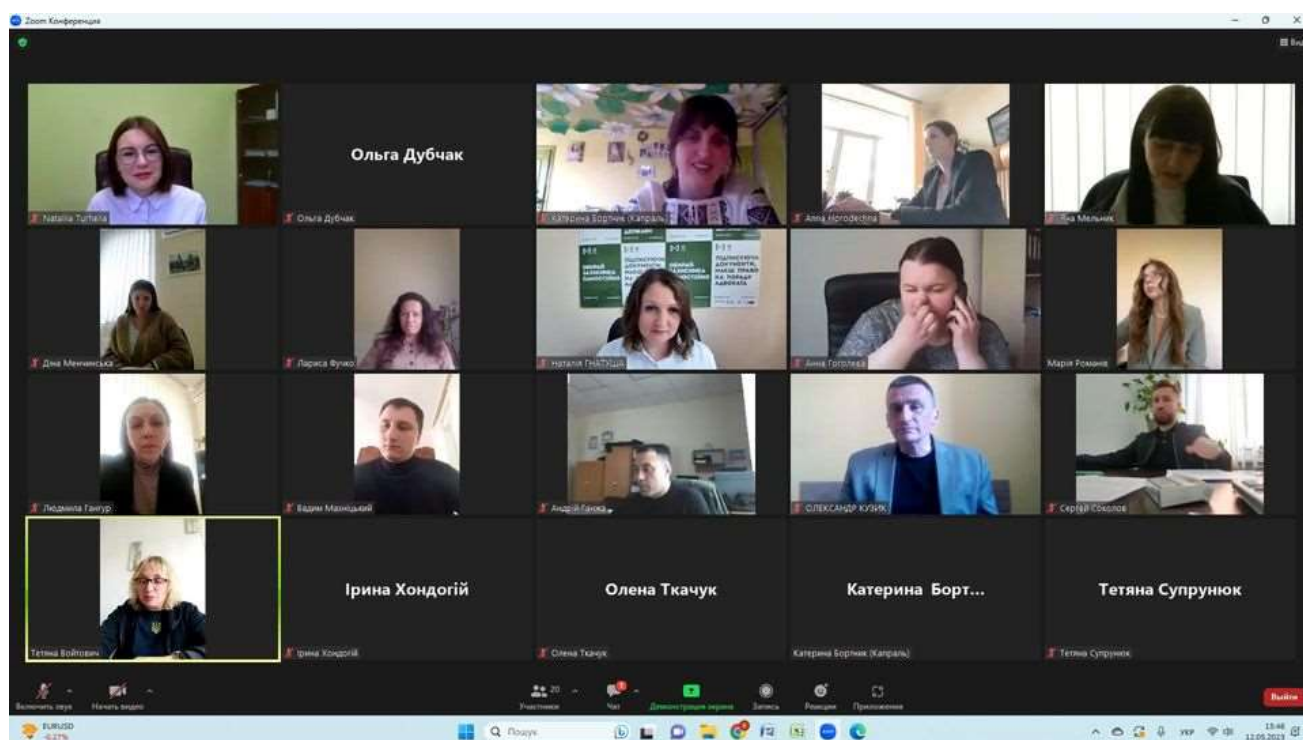

Учасники тренінгу мали нагоду отримати цікаву й корисну інформацію щодо позитивних функцій конфлікту та висловити своє бачення ролі конфліктів у житті.

12 травня в режимі онлайн-конференції відбувся обмін досвідом щодо реалізації «Програми відновлення неповнолітніх, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення» між представниками системи БПД та органів прокуратури Волинської, Дніпропетровської, Закарпатської, Кіровоградської, Миколаївської, Рівненської та Тернопільської областей.

Темою кейс-конференції стала: «Відновне правосуддя для неповнолітніх: історії успіху та проблемні питання».

Упродовж заходу учасники поділилися досвідом співпраці та ефективної взаємодії з партнерами, зокрема, з органами прокуратури, пробації, психологами та медіаторами.

Присутні зазначали, що однією з проблем на даний час є мала кількість кримінальних проваджень. Це зумовлене значною мірою тим, що нині складно встановити кримінальне провадження, у якому підозрюється неповнолітній та яке за формальними ознаками підпадає під дію Програми відновлення, адже вчинення злочину в умовах воєнного стану є обставиною, яка обтяжує покарання або впливає на кваліфікацію злочину, а однією з умов участі у Програмі є вчинення неповнолітнім проступку або нетяжкого злочину».

Заходи з обміну досвідом між сторонами, які залучені до реалізації Програми відновного правосуддя для неповнолітніх, є чудовою можливістю запозичення позитивного досвіду, пошуку ефективного вирішення проблемних питань..